

بسمه تعالی

بررسی وضعیت تولیدات بخش کشاورزی و کالاهای اساسی افغانستان

در ۲ سال اخیر (۱۴۰۳ و ۱۴۰۲)

تهیه کننده: حسین روستایی

رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در افغانستان

(تیرماه ۱۴۰۴)

بسمه تعالی

بررسی وضعیت بخش کشاورزی و تولید کالاهای اساسی افغانستان در سال ۱۴۰۳

خلاصه وضعیت بخش کشاورزی و تولیدات اساسی افغانستان در سال ۱۴۰۳

در افغانستان گیاهان مختلف در گروههای مختلف شامل غلات، میوه و سبزیجات، صیفی جات، حبوبات و گیاهان صنعتی و دارویی کشت و مورد استفاده قرار می گیرد که بر علاوه مصارف غذایی، می تواند منبع درآمدی برای دهاقین و کشاورزان افغانستان باشد. چنانچه سهم زراعت در تولید ناخالص داخلی (GDP) افغانستان در سال ۱۴۰۳ حدود ۳۳/۷ درصد را به خود اختصاص داده بود.

مناطق زیر کشت و تولیدات زراعتی افغانستان بیشتر وابسته به وضعیت اقلیمی و جوی می باشد. متأسفانه که طی سال های اخیر به دلیل گرمای شدید، کمبود آب، خشکسالی، بارندگی های بی موقع و وقوع سیل صنعت کشاورزی در افغانستان با خسارت مواجه گردیده است اما در سال ۱۴۰۳ در مقایسه با سال های گذشته از وضعیت خوبی برخوردار می باشد، این در حالی است که وضعیت کشاورزی در سال ۱۴۰۳ باز هم در مقایسه با یک سال نرمال و معمولی زراعتی قانع کننده نیست.

مناطق چراگاه که منبع خوب علوفه برای مواشی بوده طی سال ۱۴۰۳ از وضعیت خوب برخوردار بوده اند. مناطق ذکر شده در نگهداری مواشی که به زراعت وابسته می باشد سبب افزایش علوفه برای مواشی گردیده است.

با توجه به ارقام بدست آمده مجموع مناطق زراعتی زیر کشت در سال ۱۴۰۳ در افغانستان ۳/۱۲ میلیون هکتار عنوان نموده که ۲/۲۶ میلیون هکتار آن کشت آبی و ۸۵۹ هزار هکتار آن را کشت دیمی تشکیل داده است. مناطق باغداری که متشکل از درختان میوه و تاکستان می باشد حدود ۲۷۱ هزار هکتار بوده که شامل آن نیز می باشد.

تولیدات زراعتی در سال ۱۴۰۳ در مقایسه با سال ۱۴۰۲ در افغانستان در برخی اقلام کاهش و در برخی دیگر افزایش نموده است. این در حالی است گیاهانی که در افغانستان محصولات شان افزایش

نموده به تفکیک هر ولایات متفاوت می باشد یعنی در بعضی ولایت ها کاهش و در بعضی ولایات افزایش را نشان می دهد.

باید خاطر نشان نمود که علاوه بر وضعیت اقلیمی، عواملی مانند تولید و استفاده از بذرهای اصلاح شده و کود های شیمیایی با کیفیت نیز در تولیدات محصولات زراعتی نقش ارزنده را دارد، خوشبختانه بذرهای اصلاح شده گندم، کود اوره و کود دی آمونیوم فسفات (DAP) جهت افزایش تولیدات سال ۱۴۰۳ از طرف موسسات همکار با وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در تمام ولایات افغانستان توزیع گردیده است. اما متأسفانه توزیع بذرهای اصلاح شده و کود در افغانستان بسیار ناچیز می باشد.

با وجودیکه افغانستان یک کشور زراعتی می باشد اما بعضی از محصولات عمده آن مانند گندم و برنج نیاز این کشور را مرفوع نساخته و مقدار قابل ملاحظه ای از سایر کشور ها وارد می گردد. با توجه به ارقام منتشر شده توسط اداره ملی احصائیه و معلومات افغانستان (اداره ملی آمار) به ارزش ۸۱۸ میلیون دلار آرد و گندم، ۳۴۴ میلیون دلار برنج و ۳۰۲ میلیون دلار روغن نباتی در سال ۱۴۰۳ از کشور های مختلف وارد افغانستان گردیده است.

از سوی دیگر مقدار قابل ملاحظه ای محصولات زراعتی از افغانستان به خارج نیز صادر گردیده که از نگاه ارزش اقتصادی از اهمیت خوبی برخوردار است. به طور مثال میوه تازه و خشکبار به ارزش ۴۵۴ میلیون دلار، آنگوزه، پنبه و زیره به ارزش ۳۳۹ میلیون دلار در سال ۱۴۰۳ به کشور های مختلف صادر گردیده است.

غلات

گندم، برنج، ذرت و جو از جمله غلاتی می باشند که در افغانستان کشت و مورد استفاده قرار گرفته و از ارزش غذایی خوبی برای مردم افغانستان برخوردار می باشند. ارزن و گال که از جمله غلات محسوب می شود در افغانستان کشت گردیده اما دارای مناطق زیر کشت و تولیدات اندک می باشند.

گندم و برنج در مقایسه با سایر غلات دارای اهمیت غذایی بیشتری می باشند و به همین منظور مناطق زیر کشت وسیع تری را در افغانستان به خود اختصاص داده و تولیدات بیشتری را دارا می باشند.

ذرت در افغانستان استفاده دوگانه داشته و هم به منظور مواد غذایی برای انسان ها و هم دام و طیور کشت و استفاده می گردد. اما جو، ارزن و گال عموماً غذای دام و طیور و برخی پرندگان را تشکیل داده و بیشتر به همین دلیل زیر کشت قرار می گیرد.

مناطق زیر کشت غلات در سال ۱۴۰۳ حدود ۲/۴۷ میلیون هکتار در افغانستان بوده که در مقایسه با سال ۱۴۰۲ حدود ۴/۷ درصد افزایش را نشان می دهد. افزایش متذکره ناشی از شرایط مناسب جوی در مناطق زیر کشت بخصوص گندم دیمی گزارش شده است.

تولید غلات در سال ۱۴۰۳ در مقایسه با سال ۱۴۰۲ افزایش اندکی داشته است. ارقام نشان می دهد مجموع تولیدات غلات در سال ۱۴۰۳ در مقایسه با سال ۱۴۰۲ در افغانستان حدود ۱۱ درصد افزایش نموده است.

نیاز به غلات در افغانستان طی سال ۱۴۰۳ مقدار ۸/۱۴ میلیون متریک تن بوده که شامل مصارف غذایی، مصارف بذری، تغذیه حیوانات و ضایعات هنگام برداشت محصول می باشد.

که از این نیاز حدود ۵/۸۴ میلیون متریک تن آن در داخل افغانستان تولید و ۲/۲۹ میلیون متریک تن آن کمبود بوده و از خارج افغانستان وارد می گردد.

جدول زیر توازن انواع غلات را به تفکیک نوع بررسی نشان داده است:

جدول تراز غلات در افغانستان به تفکیک انواع غلات در سال ۱۴۰۳

غلات	نیازمندی (هزار متریک تن)						مازاد/کمبود (هزار متریک تن)
	مواد غذایی	بذر	تغذیه	ضایعات	مجموع	تولیدات داخلی (هزار متریک تن)	
گندم	۵/۷۷۹	۳۱۹	—	۷۲۴	۶/۸۲۲	۴/۸۲۷	-۱/۹۹۵
برنج	۶۶۰	۱۴	—	۳۱	۷۰۵	۴۳۸	-۲۶۶
ذرت	۷۱	۲۱	۲۴۶	۵۸	۳۹۶	۳۸۵	-۱۱
جو	۳۶	۱۶	۱۳۵	۲۹	۲۱۶	۱۹۰	-۲۵
ارزن و کال	—	—	۱/۱	—	۱/۱	۲/۲	۱/۱
مجموع غلات	۶/۵۴۷	۳۷۰	۳۸۳	۸۴۱	۱۴۰/۸	۵/۸۴۲	-۲/۲۹۷

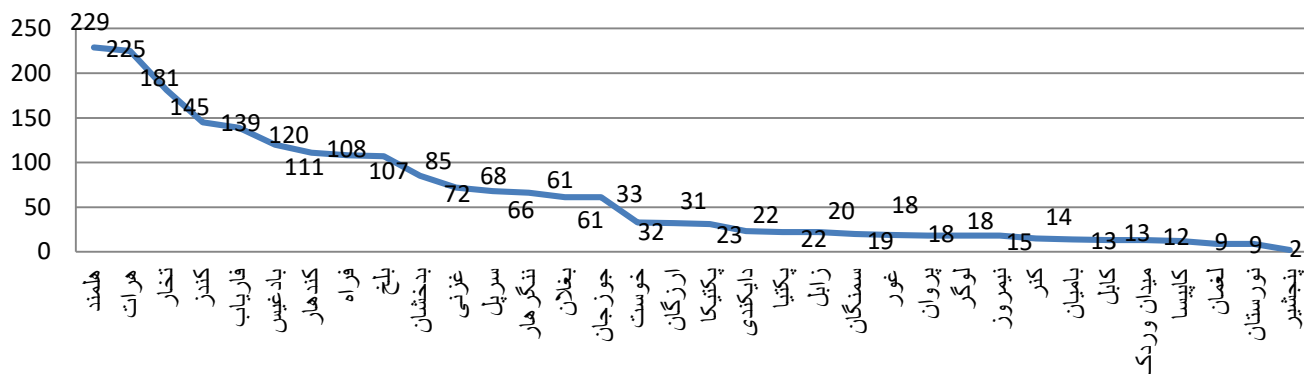
گندم

گندم که غذای اساسی ساکنین افغانستان را تشکیل می دهد مناطق زیر کشت وسیعی را در مقایسه با سایر نباتات احتواء نموده و تقریباً در تمام نقاط افغانستان کشت و مورد استفاده قرار می گیرد. کشت این گیاه در مناطق مختلف از مهر ماه آغاز گردیده و الی اوایل فروردین به شکل آبی و دیمی صورت می گیرد. با توجه به اینکه مناطق زیر کشت گندم بخصوص دیمی بیشتر وابسته به باران های موسمی می باشد به همین دلیل هر ساله خشکسالی ها و سیل سبب کاهش محصولات آن می گردد. آفات و امراض (بیشتر سرخی و سیاهک) نیز بر این گیاه تاثیر منفی داشته و سبب کاهش محصولات آن می گردد.

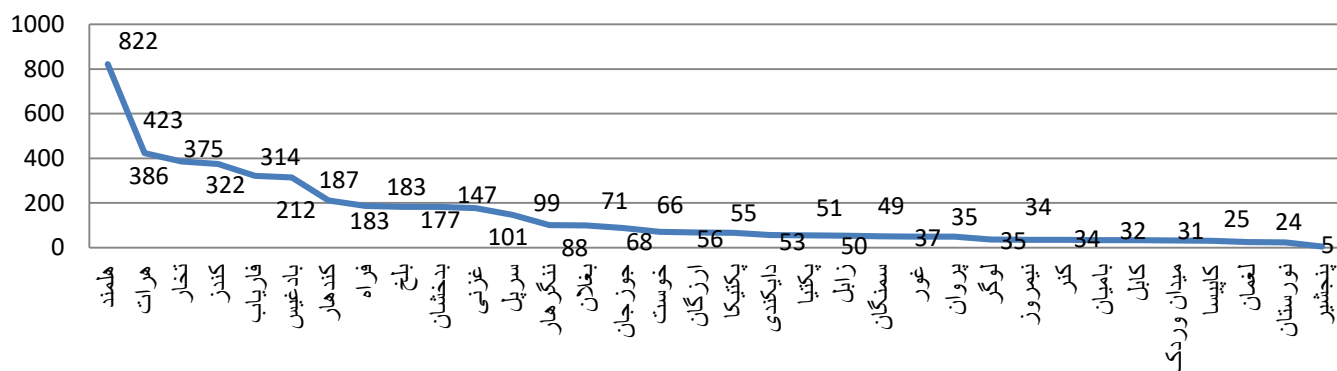
مناطق زیر کشت مجموع گندم (آبی و دیمی) در سال ۱۴۰۳ در افغانستان ۲/۱۲ میلیون هکتار بوده که در مقایسه سال گذشته ۴/۷ درصد افزایش را نشان می دهد. از سوی دیگر تولید مجموعی گندم افغانستان ۴/۸۳ میلیون متریک تن بوده که در مقایسه با سال ۱۴۰۲ حدود ۱۰ درصد افزایش را نشان می دهد.

تولیدات داخلی گندم در سال ۱۴۰۳ نیاز افغانستان را مرفوع نساخته و مقدار قابل ملاحظه ای از کشور های دیگر وارد می گردد. طبق ارقام بدست آمده حدود ۲ میلیون متریک تن گندم در سال ۱۴۰۳ در افغانستان کمبود گندم وجود داشته است. برای بررسی بیشتر مناطق زیر کشت و تولید گندم به تفکیک ولایات در نمودار زیر نشان داده شده است:

نمودار مناطق زیر کشت گندم در افغانستان به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳ (به هزار هکتار)

نمودار تولید گندم در افغانستان به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳ (به هزار متریک تن)

لازم به ذکر اطلاعات جامع پیرامون بررسی کشت گندم در افغانستان طی گزارش جداگانه قبلاً ارسال گردیده است.

برنج:

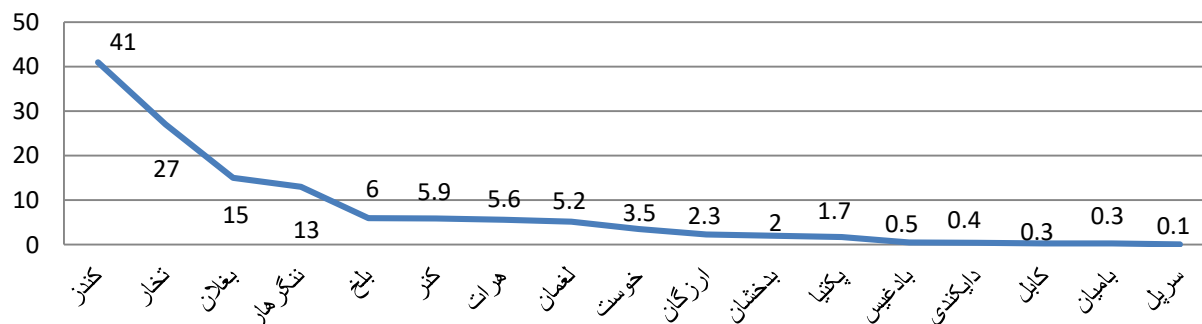
برنج نیز از جمله گیاهانی است که در گروه غلات قرار داشته و جایگاه دوم ارزش غذایی افغانستان را به خود اختصاص داده است. برنج در سال ۱۴۰۳ در ۱۷ ولایت افغانستان کشت گردیده که بعد از گندم بیشترین مصرف را در افغانستان دارا می باشد.

ارقام نشان می دهد که مناطق زیر کشت برنج در افغانستان ۱۲۹ هزار هکتار در سال ۱۴۰۳ بوده است که در مقایسه با سال ۱۴۰۲ در حدود ۰/۴ درصد افزایش را دارا می باشد.

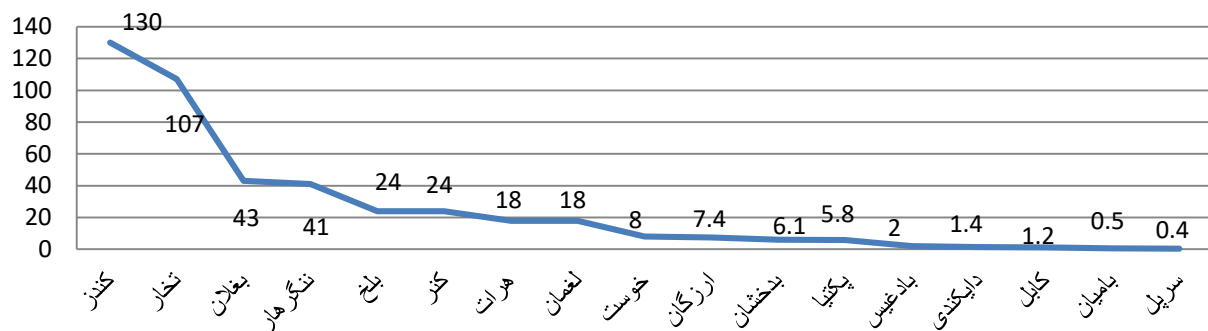
این در حالی است که تولیدات برنج در سال ۱۴۰۳ به میزان ۴۳۸ هزار متریک تن بوده که در مقایسه با سال ۱۴۰۲ به میزان ۹/۶ درصد افزایش را نشان می دهد. البته تولیدات داخلی برنج در افغانستان نیاز داخلی این کشور را مرفوع ننموده و افغانستان در حدود ۲۶۶ هزار متریک تن برنج در سال ۱۴۰۳ از خارج از این کشور وارد نموده است.

مناطق زیر کشت برنج و میزان تولید برنج در افغانستان به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳ در نمودار زیر مشخص شده است:

نمودار مناطق زیر کشت برنج به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳ (به هزار هکتار)

نمودار میزان تولید برنج به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳ (به هزار متریک تن)

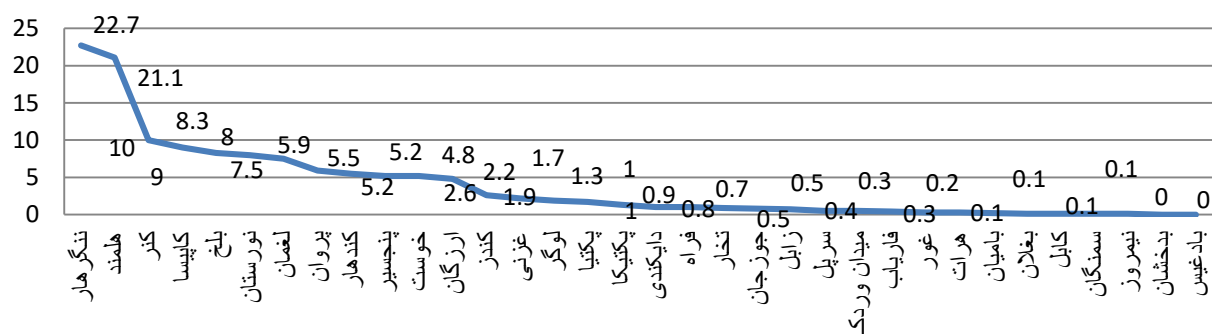
چنانچه در نمودارهای فوق دیده می شود در سال ۱۴۰۳ بیشترین مناطق زیر کشت و تولید برنج در ولایات کندز، تخار، بغلان و ننگرهار و کمترین آن در ولایات سرپل و بامیان می باشد.

ذرت و جو

ذرت و جو نیز در گروه غلات شامل بوده و در افغانستان کشت شده و مورد استفاده قرار می گیرد. از ذرت برای مواد غذایی انسان ها و هم چنان برای تغذیه حیوانات استفاده می گردد اما از جو عموماً برای استفاده حیوانات کشت و استفاده می گردد.

ذرت بصورت عموم به شکل آبی کشت می گردد. مناطق زیر کشت آن در سال ۱۴۰۳ در افغانستان ۱۳۰ هزار هکتار را احتواء نموده که از مناطق متذکره به مقدار ۳۸۴ هزار متریک تن ذرت بدست آمده است. ولایات ننگرهار، هلمند و کنر در سال ۱۴۰۳ دارای بیشترین مناطق زیر کشت ذرت در مقایسه با سایر ولایات می باشند.

مناطق زیر کشت ذرت به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳ (به هزار هکتار)

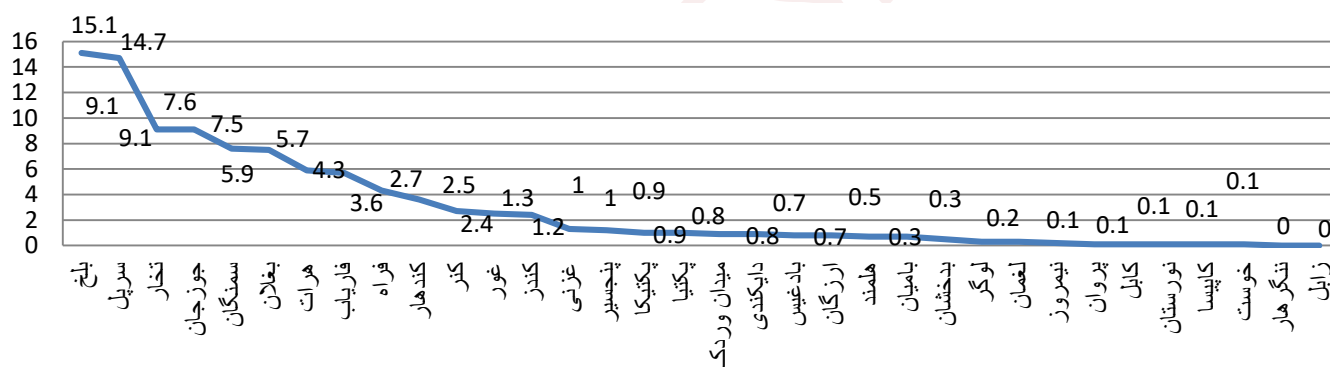

#	کد تعرفه	شرح کالا	ارزش	وزن به تن	سهم از کل (درصد)
۱	۱۰۰۵۹۰۱۰	ذرت دامی	۱۴,۱۴۳	۵۲,۱۴۰	۲۱/۶

جو به شکل کشت آبی و دیم در افغانستان صورت می گیرد. مناطق زیر کشت جو در افغانستان در سال ۱۴۰۳ در حدود ۱۰۱ هزار هکتار بوده که مقدار ۱۹۰ هزار متریک تن تولید شده است. ولایات بلخ، سرپل، تخار و جوزجان در سال ۱۴۰۳ بیشترین مناطق زیر کشت جو را در مقایسه با سایر ولایات دارا می باشند.

نمودار زیر میزان مناطق زیر کشت جو را در سال ۱۴۰۳ به تفکیک هر ولایت نشان می دهد:

مناطق زیر کشت جو به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳ (به هزار هکتار)

ارزش و میزان صادرات جو افغانستان به ج.ا.ایران در سال ۱۴۰۳ (هزار دلار)

#	کد تعرفه	شرح کالا	ارزش	وزن به تن	سهم از کل (درصد)
۱	۱۰۰۳۹۰۰۰	جو به استثنای بذر	۱۰,۹۷۶	۴۷,۵۳۶	۱۶/۸

ارزن و گال

مناطق زیر کشت ارزن در سال ۱۴۰۳ در افغانستان ۷۰۳ هکتار و تولید آن ۱۰۲۸ متریک تن می‌رسید. از طرف دیگر مناطق زیر کشت گال ۳۳۱ هکتار و تولید آن ۵۲۴ متریک تن می‌باشد.

جزئیات مناطق زیر کشت، حاصل دهی در هکتار و تولیدات مجموع غلات به تفکیک ولایت در جدول
های زیر ارائه گردیده است.

#	ولایت	گندم			برنج			جو		
		وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)
۱	فاریاب	۱۳۹,۲۴۳	۱/۳	۱۷۷,۲۲۴	-	-	-	۵,۶۹۰	۱/۸	۱۰,۱۲۳
۲	جوزجان	۶۱,۰۲۱	۱/۱	۶۷,۸۸۵	-	-	-	۹,۰۵۵	۱/۸	۱۶,۱۵۹
۳	سرپل	۶۷,۷۸۷	۱	۶۵,۵۸۳	۱۳۷	۳/۲	۴۴۴	۱۴,۷۳۶	۱/۶	۲۳,۷۳۶
۴	بلخ	۱۰۷,۰۶۹	۲	۲۱۱,۶۳۴	۵,۹۵۲	۴/۱	۲۴,۱۲۲	۱۵,۱۲۵	۲/۵	۲۸,۱۲۵
۵	سمنگان	۱۹,۹۱۴	۱/۶	۳۱,۲۵۷	-	-	-	۷,۵۸۷	۱/۳	۹,۹۷۰
۶	بغلان	۶۱,۴۲۴	۳	۱۸۲,۶۴۰	۱۴,۹۳۲	۲/۹	۴۳,۲۳۹	۷,۵۲۸	۱/۸	۱۳,۵۶۷
۷	قندز	۱۴۵,۴۲۴	۲/۹	۴۲۳,۲۴۰	۴۰,۶۶۱	۳/۲	۱۲۹,۷۴۸	۲,۳۶۴	۲/۶	۶,۱۳۱
۸	تخار	۱۸۰,۷۱۹	۱/۸	۳۲۱,۷۱۶	۲۶,۷۷۸	۴	۱۰۷,۴۴۲	۹,۰۹۵	۲	۱۷,۷۸۲
۹	بدخشان	۸۴,۵۴۶	۱/۲	۹۸,۹۵۴	۲,۰۳۴	۲/۹	۵,۸۳۴	۵۱۹	۱/۳	۶۹۶
۱۰	هرات	۲۲۰,۵۵۵	۱/۸	۳۸۶,۱۱۰	۵,۵۷۱	۳/۲	۱۷,۶۰۱	۵,۹۳۴	۱/۲	۷,۳۹۴
۱۱	فراه	۱۰۸,۱۶۹	۲/۹	۳۱۳,۵۶۸	-	-	-	۴,۲۶۰	۲	۸,۵۲۰
۱۲	بادغیس	۱۱۹,۶۲۰	۱/۲	۱۴۷,۱۱۴	۴۵۲	۴/۴	۱,۹۷۹	۸۱۰	۲	۱,۶۲۹
۱۳	غور	۱۹,۱۳۴	۱/۹	۳۶,۹۲۵	-	-	-	۲,۳۵۳	۱/۱	۲,۷۸۴
۱۴	بامیان	۱۴,۱۱۵	۲/۵	۳۵,۱۸۰	۲۷۶	۲/۳	۶۲۶	۶۵۷	۱/۴	۹۳۴
۱۵	کابل	۱۲,۵۹۰	۲/۵	۳۱,۷۴۳	۳۲۸	۴/۲	۱,۳۹۱	۱۱۷	۲/۲	۲۵۶
۱۶	پروان	۱۸,۲۰۲	۳/۱	۵۶,۲۷۸	-	-	-	۱۳۰	۲/۵	۳۲۵
۱۷	پنجشیر	۲,۳۸۴	۲/۲	۵,۳۵۱	-	-	-	۱,۲۰۰	۱/۹	۲,۲۶۸
۱۸	کاپیسا	۱۲,۴۳۰	۲/۷	۳۳,۷۴۴	-	-	-	۱۰۰	۱/۸	۱۸۰
۱۹	لورگر	۱۷,۷۶۸	۳/۱	۵۴,۶۳۳	-	-	-	۳۴۸	۱/۴	۴۸۷
۲۰	وردک	۱۲,۵۱۸	۲/۷	۳۴,۱۲۸	-	-	-	۹۳۷	۲/۲	۲,۰۶۳
۲۱	پکتیا	۲۲,۱۶۴	۲/۲	۴۹,۷۱۴	۱,۷۳۳	۳/۵	۶,۱۴۶	۹۶۰	۲	۱,۹۲۰
۲۲	پکتیکا	۳۱,۲۴۹	۲/۳	۷۱,۲۸۷	-	-	-	۹۹۵	۱/۶	۱,۵۸۱
۲۳	خوست	۳۲,۸۰۴	۲/۶	۸۵,۶۸۱	۳,۴۸۳	۲/۳	۸,۰۲۹	۸۲	۲/۳	۱۸۶
۲۴	غزنی	۷۱,۹۴۵	۲/۶	۱۸۳,۴۹۸	-	-	-	۱,۳۰۰	۱/۷	۲,۲۵۰
۲۵	ننګرهار	۶۶,۳۳۲	۲/۸	۱۸۶,۹۶۷	۱۳,۰۵۲	۳/۲	۴۱,۳۹۲	۱۰	۱/۹	۱۹
۲۶	لغمان	۹,۴۸۷	۲/۷	۲۵,۲۳۳	۵,۱۸۹	۳/۵	۱۸,۱۸۳	۲۸۷	۱/۸	۵۲۹
۲۷	کنر	۱۴,۹۴۲	۳/۳	۴۸,۹۶۳	۵,۸۹۴	۴	۲۳,۵۰۶	۲,۶۷۵	۲/۶	۶,۹۹۵
۲۸	نورستان	۸,۸۵۵	۲/۷	۲۳,۶۷۷	-	-	-	۱۱۰	۲/۸	۳۰۵
۲۹	قندهار	۱۱۰,۶۴۸	۳/۴	۳۷۵,۱۶۴	-	-	-	۳,۶۰۰	۲/۵	۹,۰۰۰
۳۰	هلمند	۲۲۸,۶۷۳	۳/۶	۸۲۱,۶۴۷	-	-	-	۶۶۶	۳/۵	۲,۳۳۱
۳۱	زابل	۲۱,۹۹۲	۲/۴	۵۲,۹۳۰	-	-	-	-	-	-
۳۲	نیمروز	۱۷,۶۹۳	۲	۳۵,۴۴۸	-	-	-	۲۰۰	۲/۵	۵۰۰
۳۳	ارزگان	۳۲,۰۶۴	۳/۲	۱۰۱,۰۱۸	۲,۲۸۸	۳/۲	۷,۳۵۰	۷۵۷	۱/۰	۷۵۷
۳۴	دایکندي	۲۳,۳۹۶	۲/۲	۵۰,۸۰۶	۴۴۴	۲/۷	۱,۱۸۵	۸۵۳	۰/۹	۷۹۳
مجموع کل ولایات		۲,۱۱۶,۸۷۶	۲/۳	۴,۸۲۶,۹۴۵	۱۲۹,۲۰۴	۳/۴	۴۳۸,۲۱۷	۱۰۱,۲۲۱	۱/۹	۱۹۰,۲۹۵

#	ولایت	ذرت			ارزن			کال		
		وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)
۱	فاریاب	۳۵۰	۲/۰	۷۰۰	۷۲	۱/۵	۱۰۸	-	-	-
۲	جوزجان	۷۸۰	۱/۷	۱,۳۵۲	-	-	-	-	-	-
۳	سرپل	۵۱۶	۱/۷	۸۷۷	-	-	-	-	-	-
۴	بلخ	۸,۳۴۸	۲/۵	۲۰,۸۷۰	۵۰	۱/۵	۷۵	-	-	-
۵	سمنگان	۱۰۰	۱/۱	۱۱۰	۲۲	۰/۸	۱۷	۱۵	۰/۹	۱۳
۶	بغلان	۱۷۵	۱/۹	۳۳۸	-	-	-	-	-	-
۷	قندز	۲,۶۰۰	۲/۲	۵,۷۲۰	-	-	-	-	-	-
۸	تخار	۹۲۴	۱/۴	۱,۲۸۴	-	-	-	-	-	-
۹	بدخشان	۲۵	۱/۷	۴۳	۱۸	۱/۱	۱۹	-	-	-
۱۰	هرات	۲۶۴	۱/۷	۴۵۲	۳۲۴	۱/۶	۵۲۲	-	-	-
۱۱	فراه	۱,۰۲۴	۲/۹	۲,۹۴۸	-	-	-	-	-	-
۱۲	بادغیس	۲۰	۱/۷	۳۴	-	-	-	-	-	-
۱۳	غور	۲۸۰	۱/۸	۵۰۴	-	-	-	-	-	-
۱۴	بامیان	۲۶۰	۱/۸	۴۶۸	-	-	-	-	-	-
۱۵	کابل	۱۳۰	۱/۸	۲۳۱	-	-	-	-	-	-
۱۶	پروان	۵,۹۰۰	۲/۵	۱۴,۷۵۰	۷۵	۱/۲	۹۱	۱۲۶	۱/۶	۲۰۲
۱۷	پنجشیر	۵,۲۲۰	۱/۴	۷,۵۲۷	-	-	-	-	-	-
۱۸	کاپیسا	۹,۰۰۰	۲/۵	۲۲,۵۰۰	۵۰	۱/۴	۷۲	-	-	-
۱۹	لورگر	۱,۸۷۰	۲/۱	۳,۹۲۷	-	-	-	-	-	-
۲۰	وردک	۴۶۰	۲/۸	۱,۲۸۸	-	-	-	-	-	-
۲۱	پکتیا	۱,۶۶۷	۲/۵	۴,۱۶۷	-	-	-	-	-	-
۲۲	پکتیکا	۱,۳۱۴	۲/۲	۲,۸۹۳	-	-	-	-	-	-
۲۳	خوست	۵,۱۵۰	۲/۵	۱۲,۸۷۵	-	-	-	-	-	-
۲۴	غزنی	۲,۲۰۵	۱/۹	۴,۲۰۰	-	-	-	-	-	-
۲۵	ننګرهار	۲۲,۶۸۵	۳/۳	۷۴,۹۷۷	۵۲	۱/۵	۷۶	۱۲۲	۱/۶	۲۰۱
۲۶	لغمان	۷,۶۳۵	۳	۲۲,۹۰۵	۲۳	۱/۱	۲۴	۴۲	۱/۲	۵۱
۲۷	کنر	۹,۹۶۲	۳	۲۹,۸۴۶	-	-	-	-	-	-
۲۸	نورستان	۸,۰۰۰	۲/۶	۲۰,۷۴۱	-	-	-	-	-	-
۲۹	قندهار	۵,۵۰۰	۳/۷	۲۰,۵۰۰	-	-	-	-	-	-
۳۰	هلمند	۲۱,۱۰۱	۴/۲	۸۸,۰۲۵	-	-	-	-	-	-
۳۱	زابل	۷۲۳	۲/۵	۱,۸۳۸	-	-	-	-	-	-
۳۲	نیمروز	۱۰۰	۳	۳۰۰	-	-	-	-	-	-
۳۳	ارزگان	۴,۸۰۰	۲/۷	۱۲,۹۶۰	۱۸	۱/۳	۲۳	۲۶	۲/۲	۵۷
۳۴	دایکندي	۱,۰۴۲	۲/۵	۲,۶۲۰	-	-	-	-	-	-
مجموع کل ولایات		۱۳۰,۱۳۰	۳/۰	۳۸۴,۷۷۰	۷۰۳	۱/۵	۱,۰۲۸	۳۳۱	۱/۶	۵۲۴

میوه ها و خشکبار

میوه ها گیاهانی دایمی بوده که به شکل باغ ها و به شکل پراکنده در افغانستان کشت و مورد استفاده قرار می گیرد. برخی نباتات متذکره به شکل جنگل های طبیعی نیز موجود می باشد. این بخش گیاهان همه ساله توسط آفات و امراض متضرر گردیده و باعث کاهش قابل ملاحظه ای تولیدات آنها در افغانستان می گردد، سردی، تگرگ و طوفان های شدید از آفاتی اند که بیشترین صدمه را به میوه جات افغانستان وارد می نمایند.

انواع مختلف میوه در افغانستان کشت و مورد استفاده قرار گرفته که اکثراً به منظور استفاده داخلی می باشد. این در حالی است که تعدادی مانند بادام، انگور، سیب، انار، آلو بخارا، پسته و جلفوزه از جمله میوه ها و خشکباری اند که ارزش اقتصادی خوبی داشته و بر علاوه مصارف داخلی مقدار قابل ملاحظه ای از آن به خارج از افغانستان نیز صادر می گردد.

وضعیت تولیدات میوه در سال ۱۴۰۳ در مقایسه با سال گذشته در افغانستان در مجموع خوب بوده است، اما در تولید برخی اقلام کاهش و برخی افزایش رو نما گردیده است.

بادام، انار، انگور، انجیر، خرما، زردآلو، نارنگی و پرتقال از میوه هایی اند که در تولید آنها در مقایسه با سال گذشته افزایش قابل ملاحظه ای رونما گردیده است.

مناطق زیر کشت میوه های باغی در سال ۱۴۰۳ در افغانستان حدود ۲۷۱ هزار هکتار برآورد گردیده است. شایان ذکر است که برای برآورد مناطق زیر کشت میوه جات جنگلی (پسته و جلفوزه) بررسی صورت نگرفته و ارقام دقیق در اختیار اداره آمار افغانستان قرار ندارد.

مناطق زیر کشت، میانگین محصول دهی و تولید چند نمونه میوه و خشکبار افغانستان در سال ۱۴۰۳

#	نام محصول	مجموع مناطق زیر کشت (هکتار)	میانگین محصول دهی (تن/هکتار)	تولید (تن)
۱	بادام	۳۷,۰۳۹	۲/۵	۹۱,۸۰۰
۲	انار	۲۴,۵۳۳	۱۵	۳۶۴,۹۲۶
۳	انگور	۹۲,۹۴۲	۱۲	۱,۱۰۵,۲۵۵
۴	سیب	۳۲,۴۶۵	۱۰	۳۲۳,۸۵۹
۵	هلو	۹,۰۰۰	۸/۹	۷۹,۸۴۳
۶	کلابی	۳,۹۸۶	۹/۱	۳۶,۰۹۹

۱۱۱,۷۷۴	۹/۷	۱۱,۵۰۸	انجیر	۷
۳۲,۲۱۰	۳/۸	۸,۴۰۹	گردو	۸
۱۹۲,۰۲۸	۷/۵	۲۵,۵۰۰	زردآلو	۹
۳۷,۱۱۴	۴/۳	۸,۶۰۸	توت	۱۰

سبزی و جالیز کاری (صیفی جات)

سبزی و صیفی جات یکی از بخش های دیگر گیاهان زراعتی افغانستان می باشد. این دسته که بیشتر از ۲۰ نوع می باشد از یک قطعه کوچک زمین الی مناطق وسیع را احتواء می نماید. گیاهان متذکره نیز مانند سایر نباتات توسط امراض و آفات گوناگون متضرر گردیده که هر ساله مقدار قابل ملاحظه ای از تولیدات کشاورزان را در افغانستان از بین می برد.

سبزی و صیفی جات بیشتر به منظور استفاده داخلی قرار گرفته اما برخی محصولات مانند خیار، گوجه فرنگی، پیاز، سیر و سیب زمینی دارای ارزش اقتصادی نیز بوده و مقدار قابل ملاحظه ای از آن به خارج از افغانستان صادر می گردد.

وضعیت تولید سبزی و صیفی جات در سال ۱۴۰۳ در مقایسه با سال گذشته در افغانستان در مجموع خوب بوده اما در تولید بعضی از آنها کاهش و برخی افزایش رونما گردیده است. پیاز، گوجه فرنگی، بادمجان، هویج، خیار، خربزه و هندوانه از جمله سبزیجات و صیفی جاتی اند که در تولید آنها به مقایسه سال ۱۴۰۲ افزایش چشمگیری رونما گردیده است.

مناطق زیر کشت سبزی و صیفی جات در سال ۱۴۰۳ در افغانستان ۳۵۳ هزار هکتار می باشد که در مقایسه با سال ۱۴۰۲ حدود ۸ درصد افزایش را نشان می دهد. گزارشات واصله از ولایات حاکی از آن است که امراض زراعتی از قبیل قارچ ها، باکتری ها، کرم های ریشه خوار، کرم های قطع کننده، تریپس پیاز، مگس خربزه و کنه های گیاهی در سال ۱۴۰۳ مناطق زیر کشت سبزی و صیفی جات را با خسارت مواجه نموده و سبب کاهش محصولات در بعضی از ولایات گردیده است.

مناطق زیر کشت، میانگین محصول دهی و تولید چند نمونه سبزی و صیفی جات افغانستان در سال ۱۴۰۳

#	نام محصول	مجموع مناطق زیر کشت (هکتار)	میانگین محصول دهی (تن/هکتار)	تولید (تن)
۱	بادمجان	۶,۲۱۴	۱۵/۸	۹۸,۰۴۰
۲	خیار	۶,۲۱۰	۳۷/۶	۲۳۳,۷۰۵
۳	سیر	۱,۸۵۰	۶/۸	۱۲,۵۳۴
۴	فلفل	۱,۶۱۱	۴/۲	۶,۷۳۱
۵	فلفل دلمه	۹۵	۱۲/۱	۱,۱۵۱
۶	خریزه	۷۷,۹۳۴	۱۴/۶	۱,۱۳۹,۲۵۹
۷	هندوانه	۸۳,۴۰۳	۱۵/۵	۱,۲۹۰,۴۰۹

جزئیات میزان مناطق زیر کشت، تولید و حاصل دهی فی هکتار به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳

#	ولایت	سبب زمینی			پیاز			گوجه فرنگی		
		وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)
۱	فاریاب	۱,۳۵۰	۷/۹	۱۰,۶۶۵	۲۵۰	۱۲	۳,۰۰۰	۱,۱۲۲	۷	۷,۸۵۴
۲	جوزجان	۶۲	۱۴/۹	۹۲۲	۴۶۰	۱۳	۵,۹۸۰	۱۲۴	۱۳/۹	۱,۷۲۴
۳	سرپل	۲,۲۷۰	۱۰/۵	۲۳,۸۳۵	۹۰۰	۲۳/۵	۲۱,۱۵۰	۵۰۰	۱۵	۷,۵۰۰
۴	بلخ	۶۱۰	۷/۵	۴,۵۷۵	۳,۶۵۰	۱۰	۳۶,۵۰۰	۲,۷۱۰	۱۲	۳۲,۵۲۰
۵	سمنگان	۴۰۰	۲۵/۰	۱۰,۰۰۰	۷۵۰	۲۸	۲۱,۰۰۰	۲۰۰	۱۲/۳	۲,۴۶۰
۶	بغلان	۲,۵۲۳	۲۸/۰	۷۰,۶۴۴	۱,۳۸۵	۲۶	۳۶,۰۱۰	۱,۱۵۷	۲۸	۳۲,۳۹۶
۷	قندز	۱۲۰	۱۷/۵	۲,۱۰۰	۱,۷۰۰	۱۴/۵	۲۴,۶۵۰	۲,۴۰۰	۱۵/۵	۳۷,۲۰۰
۸	تخار	۴,۸۰۱	۱۰/۰	۴۸,۰۱۰	۲,۱۸۷	۱۵	۳۲,۸۰۵	۲,۱۲۴	۲۰/۹	۴۴,۳۹۲
۹	بدخشان	۱,۸۰۰	۱۷/۰	۳۰,۶۰۰	۵۵۰	۷/۸	۴,۲۹۰	۴۱۸	۸	۳,۳۴۴
۱۰	هرات	۱,۲۸۴	۱۸/۰	۲۳,۱۱۲	۱,۸۷۵	۲۵	۴۶,۸۷۵	۲,۱۷۹	۱۶	۳۴,۸۶۴
۱۱	فراه	۳۷	۲۵/۰	۹۲۵	۲,۲۰۰	۲۵	۵۵,۰۰۰	۹۵۳	۳۲	۳۰,۴۹۶
۱۲	بادغیس	۲۴۷	۲۳/۰	۵,۶۸۱	۱۷۲	۳۰	۵,۱۶۰	۲۴	۲۱	۵۰۴
۱۳	غور	۱,۸۱۰	۱۰/۰	۱۸,۱۰۰	۱۷۰	۹/۵	۱,۶۱۵	۱۴	۱۶/۵	۲۳۱
۱۴	بامیان	۱۸,۶۳۳	۱۳/۰	۲۴۲,۲۲۹	۱۱۱	۱۳	۱,۴۴۳	۷۵	۵	۳۷۵
۱۵	کابل	۲,۶۱۸	۱۲/۰	۳۱,۴۷۵	۱,۱۳۶	۲۲	۲۴,۹۹۲	۱,۴۴۹	۱۷/۱	۲۴,۷۷۸
۱۶	پروان	۱,۲۱۰	۲۲/۰	۲۶,۶۲۰	۲,۴۴۲	۱۹	۴۶,۳۹۸	۳,۰۰۰	۱۶	۴۸,۰۰۰
۱۷	پنجشیر	۱,۰۹۱	۹/۳	۱۰,۱۴۶	۸۴	۹/۵	۷۹۸	۱۳۱	۹/۵	۱,۲۴۵
۱۸	کاپیسا	۱۴۴	۲۴/۰	۳,۴۵۶	۴۲۷	۳۵	۱۴,۹۴۵	۱۴۰	۴۱/۹	۵,۸۶۶
۱۹	لوگر	۱,۲۵۰	۲۴/۵	۳۰,۶۲۵	۱,۲۳۰	۲۶	۳۱,۹۸۰	۱,۶۴۴	۳۹/۳	۶۴,۶۰۹
۲۰	وردک	۷,۵۰۰	۱۲/۸	۹۶,۰۰۰	۳۷۵	۲۲	۸,۲۵۰	۱,۵۵۴	۱۳/۹	۲۱,۶۰۱
۲۱	پکتیا	۱,۳۴۳	۱۵/۹	۲۱,۳۵۴	۱,۰۱۳	۴	۴,۰۵۲	۱,۰۷۲	۲۵	۲۶,۸۰۰

۷۷,۰۰۰	۲۲	۳,۵۰۰	۲۸,۵۷۵	۷/۵	۳,۸۱۰	۳۶,۰۰۰	۱۰/۰	۳,۶۰۰	پکتیکا	۲۲
۲۰۴	۳	۶۸	۱۵۰	۲	۷۵	۳۰۸	۳/۵	۸۸	خوست	۲۳
۶,۸۲۰	۲۲	۳۱۰	۱۲,۴۳۴	۱۳/۸	۹۰۱	۲۳,۸۲۶	۱۹/۰	۱,۲۵۴	غزنی	۲۴
۷,۰۸۶	۳/۹	۱,۸۱۷	۲۷,۷۷۳	۸/۲	۳,۳۸۷	۱۴,۴۸۹	۱۲/۶	۱,۱۴۸	ننګرهار	۲۵
۲۲,۴۷۰	۴۲	۵۳۵	۳۷,۶۰۰	۴۰	۹۴۰	۱۶,۷۲۰	۱۶/۰	۱,۰۴۵	لغمان	۲۶
۷۸۱	۷/۳	۱۰۷	۲,۰۶۸	۱۱	۱۸۸	۳,۱۳۱	۱۷/۳	۱۸۱	کنړ	۲۷
۱۸۶	۵/۸	۳۲	۶۰	۶	۱۰	۴,۰۱۸	۱۹/۳	۲۰۸	نورستان	۲۸
۲۲,۰۰۰	۲۲	۱,۰۰۰	۵۸,۵۰۰	۳۰	۱,۹۵۰	۸۵۰	۱۷/۰	۵۰	قندهار	۲۹
۱۴,۸۱۵	۱۸/۲	۸۱۴	۱۴,۸۱۵	۱۸/۲	۸۱۴	۶,۷۷۷	۱۷/۲	۳۹۴	هلمند	۳۰
۳,۷۴۵	۱۲/۴	۳۰۲	۱۴,۹۴۶	۱۱/۹	۱,۲۵۶	۱,۷۲۵	۲۰/۳	۸۵	زابل	۳۱
۴۰۰	۸	۵۰	۱,۲۰۰	۱۲	۱۰۰	-	-	-	نیمروز	۳۲
۶۹۶	۶	۱۱۶	۱۰,۲۹۰	۷	۱,۴۷۰	۹,۶۵۷	۹/۰	۱,۰۷۳	ارزگان	۳۳
۵۱۲	۷/۸	۶۶	۲,۰۹۰	۹/۵	۲۲۰	۲۷,۳۱۷	۱۴/۰	۱,۹۵۲	دایکندی	۳۴
۵۸۵,۴۷۲	۱۸/۵	۳۱,۷۰۷	۶۳۷,۳۹۴	۱۶/۷	۳۸,۱۸۸	۸۵۵,۸۹۱	۱۳/۸	۶۲,۱۸۱	مجموع کل ولایات	

گیاهان صنعتی و دارویی

یکی از بخش های دیگر محصولات زراعتی افغانستان نباتات صنعتی و طبی بوده که در افغانستان کشت و مورد استفاده قرار می گیرد. این گیاهان بیشتر به منظور درآمد اقتصادی کشت و استفاده شده که به همین منظور بازارهای خوبی در خارج افغانستان داشته و عواید هنگفتی را دارا می باشد.

گیاهان صنعتی و دارویی افغانستان را حدوداً ۱۴ نوع گیاه شامل زعفران، پنبه، کتان، کنجد، نیشکر، چغندر، آفتاب گردان، کانولا، انواع زیره، جوانی، بادیان، سویابین و آنگوزه شامل می گردد. که تعدادی از آنها به شکل وحشی و خودرو می باشند.

مناطق زیر کشت گیاهان صنعتی و دارویی در سال ۱۴۰۳ در افغانستان ۳۸۶ هزار هکتار بوده که در مقایسه با سال ۱۴۰۲ حدود ۱۶ درصد افزایش نموده است، افزایش متذکره بیشتر شامل مناطق کشت پنبه، زیره و آنگوزه می باشد. افزایش متذکره ناشی از علاقه کشاورزان به دلیل ارزش اقتصادی این محصولات می باشد.

جزئیات میزان مناطق زیر کشت، تولید و حاصل دهی فی هکتار به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳

#	ولایت	پنبه			چغندر			نیشکر		
		وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)
۱	فاریاب	۷۷	۱/۲	۹۲	-	-	-	-	-	-
۲	جوزجان	۷,۸۳۷	۱/۴	۱۰,۶۰۱	-	-	-	-	-	-
۳	سرپل	۳۱۴	۱/۶	۴۹۱	-	-	-	-	-	-
۴	بلخ	۲۳,۴۸۰	۱/۵	۳۴,۱۸۳	-	-	-	-	-	-
۵	سمنگان	۷۵۵	۱/۶	۱,۱۸۴	-	-	-	-	-	-
۶	بغلان	۱,۱۹۳	۲/۳	۲,۷۱۵	-	-	-	-	-	-
۷	کندهار	۲,۲۳۳	۱/۲	۲,۷۴۶	-	-	-	-	-	-
۸	تخار	۱,۵۰۰	۱	۱,۵۳۵	۶۳	۱۵	۹۱۶	-	-	-
۹	بدخشان	-	-	-	۷	۱۲	۸۴	-	-	-
۱۰	هرات	۱,۱۸۷	۱/۶	۱,۹۳۲	۲۳۷	۱۹	۴,۵۰۳	-	-	-
۱۱	فراه	۲,۳۵۳	۱/۴	۳,۴۰۲	-	-	-	-	-	-
۱۲	بادغیس	-	-	-	۳	۲	۶	-	-	-
۱۳	غور	-	-	-	۹	۹	۸۵	-	-	-
۱۴	بامیان	-	-	-	۲۱	۱۰	۲۱۰	-	-	-
۱۵	کابل	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۶	پروان	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۷	پنجشیر	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۸	کاپیسا	۶۶	۱/۲	۷۹	-	-	-	-	-	-
۱۹	لوگر	-	-	-	۷	۳۶	۲۵۰	-	-	-
۲۰	وردک	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۱	پکتیا	-	-	-	۸	۳	۲۷	-	-	-
۲۲	پکتیکا	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۳	خوست	-	-	-	-	-	-	۱۵۰	۲/۳	۳۴۲
۲۴	غزنی	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۵	ننګرهار	۳,۸۰۲	۱/۴	۵,۳۶۰	-	-	-	۱,۹۶۰	۴۵/۸	۸۹,۷۲۳
۲۶	لغمان	۵۵۱	۰/۹	۴۸۷	-	-	-	۱۴۵	۶۹	۱۰,۰۰۵
۲۷	کنر	-	-	-	-	-	-	۶۵	۵	۳۲۵
۲۸	نورستان	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۹	کندهار	۷,۹۷۷	۱/۴	۱۱,۴۱۸	-	-	-	-	-	-
۳۰	هلمند	۴۹,۸۱۰	۱/۶	۷۹,۷۶۶	-	-	-	-	-	-
۳۱	زابل	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۳۲	نیمروز	۱,۴۶۹	۲/۱	۳,۰۱۲	-	-	-	-	-	-
۳۳	ارزگان	۴۶۳	۱/۳	۵۸۲	-	-	-	-	-	-
۳۴	دایکندی	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مجموع کل ولایات		۱۰۵,۰۶۷	۱/۵	۱۵۹,۵۸۶	۳۵۵	۱۷	۶,۰۸۱	۲,۳۲۰	۴۳	۱۰۰,۳۹۵

جزئیات میزان مناطق زیر کشت، تولید و حاصل دهی فی هکتار به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳

#	ولایت	شرشم (کانولا)			زغر (کتان)			کنجد		
		وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)
۱	فاریاب	-	-	-	۳,۳۶۰	۰/۷	۲,۳۵۲	۵,۱۰۰	۰/۲	۱,۲۰۰
۲	جوزجان	-	-	-	۲,۹۲۶	۱/۳	۳,۸۰۴	۲,۸۵۶	۱/۲	۳,۴۹۹
۳	سرپل	-	-	-	۹,۳۰۰	۰/۷	۶,۵۱۰	۱,۷۱۰	۰/۳	۵۸۴
۴	بلخ	-	-	-	۱۰,۴۰۰	۱/۱	۱۱,۹۵۰	۲,۴۵۰	۰/۸	۲,۰۷۵
۵	سمنگان	-	-	-	۴۵۰	۰/۷	۳۳۳	۳۷۰	۰/۹	۳۲۱
۶	بغلان	۳۵	۱/۱	۳۹	۵,۵۳۹	۰/۵	۲,۹۰۸	۱,۳۸۲	۰/۶	۷۷۴
۷	کندز	-	-	-	۲,۳۳۰	۱/۴	۳,۱۵۰	۱,۷۲۴	۱/۵	۲,۵۵۹
۸	تخار	۹۳	۱/۸	۱۶۵	۱۲,۲۱۷	۱/۳	۱۶,۲۷۰	۵,۸۱۰	۰/۳	۱,۶۲۷
۹	بدخشان	۹۵	۱/۶	۱۵۲	۹۰	۱/۲	۱۰۷	۶۰	۱/۵	۸۹
۱۰	هرات	-	-	-	-	-	-	۹۸۷	۱/۲	۱,۱۷۴
۱۱	فراه	-	-	-	-	-	-	۷۰	۲/۵	۱۷۵
۱۲	بادغیس	-	-	-	-	-	-	۱۵۰	۰/۲	۳۰
۱۳	غور	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۴	بامیان	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۵	کابل	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۶	پروان	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۷	پنجشیر	۱۵	۰/۸	۱۲	-	-	-	-	-	-
۱۸	کاپیسا	۳۵	۱/۱	۳۷	-	-	-	۱۹	۰/۹	۱۸
۱۹	لوگر	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۰	وردک	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۱	پکتیا	۶۳	۰/۸	۵۱	-	-	-	-	-	-
۲۲	پکتیکا	۲۰	۱/۱	۲۲	-	-	-	-	-	-
۲۳	خوست	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۴	غزنی	۱۱۰	۲/۴	۲۶۹	-	-	-	-	-	-
۲۵	ننګرهار	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۶	لغمان	۱۴	۱/۲	۱۷	-	-	-	-	-	-
۲۷	کنر	۱۳۸	۱	۱۴۲	-	-	-	-	-	-
۲۸	نورستان	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲۹	کندهار	-	-	-	-	-	-	۱۲	۱/۸	۲۲
۳۰	هلمند	-	-	-	-	-	-	۴۹۳	۱/۴	۶۹۵
۳۱	زابل	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۳۲	نیمروز	-	-	-	-	-	-	۵	۲/۴	۱۲
۳۳	ارزگان	-	-	-	-	-	-	۳۴۰	۱/۷	۵۸۸
۳۴	دایکندی	-	-	-	-	-	-	-	-	-
مجموع کل ولایات		۶۱۸	۱/۵	۹۰۵	۴۶,۶۱۲	۱	۴۷,۳۸۴	۲۳,۵۳۸	۰/۷	۱۵,۴۴۲

#	ولایت	زعفران			سویا بین			آفتابگردان		
		وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)
۱	فاریاب	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۲	جوزجان	۴	۴	۴	-	-	-	-	-	-
۳	سرپل	۱۸	۱	۹/۷	-	-	-	-	-	-
۴	بلخ	۱۲۰	۳	۳۰۰	۹۸۰	۱	۱,۰۰۸	۲۶۰	۲/۵	۶۵۰
۵	سمنگان	۱	۳	۴	-	-	-	-	-	-
۶	بغلان	-	-	-	۳۲	۱/۴	۴۵	-	-	-
۷	کندهز	۲۲	۲	۵۳	۷۴	۱/۴	۱۰۳	-	-	-
۸	تخار	-	-	-	-	-	-	۱۵۸	۰/۸	۱۲۶
۹	بدخشان	۷	۵	۳۵	۵	۱	۵	۲۵	۱/۲	۳۰
۱۰	هرات	۹,۵۰۰	۴	۴۰,۰۰۰	۲۱۵	۱/۸	۳۸۶	-	-	-
۱۱	فراه	۲۰	۳	۶۷	-	-	-	۲۰	۰/۷	۱۴
۱۲	بادغیس	۱۲	۳	۳۰	۲	۰/۸	۲	۷	۱۰	۷۰
۱۳	غور	۱۵	۱	۱۱	-	-	-	۷	۳/۱	۲۲
۱۴	بامیان	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۵	کابل	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۶	پروان	۵	۵	۲۵	۵۰	۱/۳	۶۵	-	-	-
۱۷	پنجشیر	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۱۸	کاپیسا	۱	۵	۵	۶۰۰	۲	۱,۱۹۰	-	-	-
۱۹	لورگر	۷	۴	۲۷	۱۴	۱/۸	۲۵	-	-	-
۲۰	وردک	۱/۶	۳	۴	-	-	-	-	-	-
۲۱	پکتیا	۱/۵	۴	۶	۵۰۳	۲	۱,۰۰۶	-	-	-
۲۲	پکتیکا	۲	۰	۰	-	-	-	۸	۲	۱۶
۲۳	خوست	۳	۰	۰	۶۳	۲/۹	۱۸۰	-	-	-
۲۴	غزنی	۸	۳	۲۰	-	-	-	-	-	-
۲۵	ننګرهار	-	-	-	۴۲	۲/۱	۸۹	۲	۲	۴
۲۶	لغمان	-	-	-	۳۰۰	۲/۸	۸۴۰	-	-	-
۲۷	کنر	-	-	-	۳۸	۲/۳	۸۹	-	-	-
۲۸	نورستان	-	-	-	۰/۳	۱/۲	۰/۴	-	-	-
۲۹	کندهار	۷۵	۵	۳۷۴	۲۵	۲/۴	۶۱	۳۰	۳	۹۰
۳۰	هلمند	-	-	-	۷۲	۱/۵	۱۰۸	-	-	-
۳۱	زابل	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۳۲	نیمروز	-	-	-	-	-	-	-	-	-
۳۳	ارزگان	۰/۲۰	۱	۰/۰۲	۳	۰/۹	۳	۱۰	۰/۷	۷
۳۴	دایکندی	۹	۳	۲۶	۶	۱/۲	۱۰	۲	۱	۲
مجموع کل ولایات		۹,۸۳۳	۴	۴۱,۰۱۰	۳,۰۲۴	۱/۷	۵,۲۱۴	۵۲۹	۱/۹	۱,۰۳۱

جزئیات میزان مناطق زیر کشت، تولید و حاصل دهی فی هکتار به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳

#	ولایت	آنگوزه			شیرین بویه		
		وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)
۱	فاریاب	-	-	-	-	-	-
۲	جوزجان	-	-	-	-	-	-
۳	سرپل	۶۸	۰/۵	۳۴	۲۰	۰/۵	۹
۴	بلخ	۴,۷۲۰	۰/۳	۱,۱۸۰	۶۰	۳	۱۸۰
۵	سمنگان	۶۰,۰۰۰	۰/۰	۰	-	-	-
۶	بغلان	۵۲	۰/۲	۱۱	-	-	-
۷	کندز	۶۲۰	۰/۷	۴۲۴	۴۰۰	۲/۳	۹۰۰
۸	تخار	۲۴۹	۰/۱	۱۳	-	-	-
۹	بدخشان	۶۳۴	۰/۰	۰	۲۳۷	۲/۶	۶۲۲
۱۰	هرات	-	-	-	-	-	-
۱۱	فراه	-	-	-	-	-	-
۱۲	بادغیس	۱۰۰	۰/۸	۷۵	۹۶	۳	۲۸۸
۱۳	غور	-	-	-	-	-	-
۱۴	بامیان	-	-	-	-	-	-
۱۵	کابل	-	-	-	-	-	-
۱۶	پروان	۲۰	۰/۰	۰	-	-	-
۱۷	پنجشیر	۶	۰/۵	۳	-	-	-
۱۸	کاپیسا	-	-	-	-	-	-
۱۹	لوگر	۰/۵	۰/۰	۰	-	-	-
۲۰	وردک	-	-	-	-	-	-
۲۱	پکتیا	-	-	-	-	-	-
۲۲	پکتیکا	۴۵	۰/۰	۰	-	-	-
۲۳	خوست	-	-	-	-	-	-
۲۴	غزنی	۴۰	۳۰	۱,۲۰۰	-	-	-
۲۵	ننګرهار	۳	۰/۷	۲	۵۱	۱	۵۰
۲۶	لغمان	-	-	-	-	-	-
۲۷	کنر	-	-	-	-	-	-
۲۸	نورستان	-	-	-	-	-	-
۲۹	کندهار	-	-	-	-	-	-
۳۰	هلمند	-	-	-	-	-	-
۳۱	زابل	-	-	-	-	-	-
۳۲	نیمروز	۱۰۰	۰/۰	۰	-	-	-
۳۳	ارزگان	۱۰	۰/۰	۰	-	-	-
۳۴	دایکندی	۲۸	۰/۱	۴	-	-	-
مجموع کل ولایات		۶۶,۶۹۶	۰/۰	۲,۹۴۶	۸۶۴	۲/۴	۲,۰۴۹

حبوبات

لوبیا، نخود، ماش، بادام زمینی، گاو دانه، باقلی و عدس شامل این دسته بندی گیاهان بوده که در افغانستان کشت و مورد استفاده قرار می گیرد. گیاهان متذکره عموماً به منظور استفاده داخلی کشت می گردند. لوبیا بازار خوب خارجی داشته که مقدار قابل ملاحظه ای از آن به خارج افغانستان صادر می گردد. حبوبات به شکل آبی کشت گردیده به استثنای نخود که به شکل آبی و دیم کشت می گردد. این گیاه در اکثر ولایات افغانستان کشت گردیده و امراض و آفات هر ساله به بخشی از آنها را با خسارت مواجه نموده و سبب کاهش محصولات آنها می گردد.

مناطق زیر کشت حبوبات در سال ۱۴۰۳ در افغانستان ۹۵ هزار هکتار می باشد که در مقایسه با سال ۱۴۰۲ اندکی افزایش را نشان می دهد. نخود، ماش، عدس و باقلی از جمله حبوباتی است که مناطق زیر کشت آنها در مقایسه سال با سال گذشته افزایش نموده است.

جزئیات میزان مناطق زیر کشت، تولید و حاصل دهی فی هکتار به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳

#	ولایت	لوبیا			نخود			ماش		
		وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)	وسعت (هکتار)	میانگین محصول (تن/هکتار)	تولید (تن)
۱	فاریاب	۲	۱/۵	۳	۲,۴۱۱	۱	۲,۴۱۱	۱۳	۱	۱۳
۲	جوزجان	۱۲۰	۱/۳	۱۶۰	۳۸۴	۱/۷	۶۴۵	۵	۱/۵	۸
۳	سرپل	۳۰۰	۰/۶	۱۶۵	۴,۲۸۰	۲/۲	۹,۴۴۴	۲۰۰	۱/۵	۳۰۰
۴	بلخ	۱۵۰	۰/۸	۱۲۰	۱۵,۵۰۰	۰/۶	۹,۳۰۰	۱,۲۰۲	۲	۲,۴۰۴
۵	سمنگان	۴۵	۱/۳	۵۸	۲۸۷	۰/۹	۶۲۶	۸	۰/۹	۷
۶	بغلان	۳,۰۳۲	۱/۹	۵,۶۸۰	۱,۱۰۹	۱/۶	۱,۸۲۴	۸۲۹	۱/۴	۱,۱۶۱
۷	کندهز	۱,۱۰۰	۱/۶	۱,۷۶۰	۲,۴۶۵	۱/۵	۳,۷۰۱	۱,۶۰۶	۱/۷	۲,۷۱۵
۸	تخار	۳,۵۵۴	۱/۲	۷,۵۰۷	۵,۸۰۱	۱	۵,۸۳۳	۴,۴۳۵	۱/۶	۶,۹۵۴
۹	بدخشان	۵۲۵	۱/۹	۹۹۷	۱,۳۰۰	۱	۱,۳۱۲	۵۰	۱/۱	۵۶
۱۰	هرات	۴۱۵	۱/۲	۴۹۸	۱,۱۳۴	۱/۴	۱,۵۴۱	۳,۲۲۱	۱/۷	۵,۳۲۱
۱۱	فراه	۶۷۰	۲/۵	۱,۶۷۵	۵۰	۱/۷	۸۵	۲,۵۰۰	۲/۳	۵,۷۵۰
۱۲	بادغیس	۵	۳	۱۵	۱,۱۴۰	۰/۸	۹۳۰	۱۰	۰/۸	۸
۱۳	غور	۲۰	۱/۵	۳۰	۲۶۴	۱/۳	۳۴۷	۹	۱/۴	۱۳
۱۴	بامیان	۲۷۰	۱/۵	۴۰۵	۲۰	۱/۳	۲۶	—	—	—
۱۵	کابل	۱۵۵	۱/۷	۲۶۵	۵	۱/۶	۸	۴	۱/۵	۶
۱۶	پروان	۱,۰۳۱	۱/۵	۱,۵۴۷	—	—	—	۱۱۲	۱/۲	۱۳۴
۱۷	پنجشیر	۹۴۳	۱/۷	۱,۶۰۹	—	—	—	—	—	—
۱۸	کاپیسا	۱,۲۱۲	۱/۸	۲,۱۷۱	—	—	—	۱۳۶	۱/۴	۱۹۰
۱۹	لوگر	۹۵۰	۲/۳	۲,۱۷۰	۴	۰/۹	۴	۱۹	۰/۶	۱۱
۲۰	وردک	۱,۲۱۳	۱/۹	۲,۳۴۳	۱۲۸	۱/۴	۱۷۹	—	—	—

۶۶۰	۱/۶	۴۲۱	۵۱	۱/۸	۲۹	۴,۵۶۸	۱/۸	۲,۵۷۴	پکتیا	۲۱
-	-	-	۶	۳	۲۰	۸۰۹	۱/۶	۵۱۳	پکتیکا	۲۲
۶۲۰	۱/۸	۳۴۳	-	-	-	۸۲	۱/۸	۴۵	خوست	۲۳
-	-	-	۲۴۵	۱/۲	۲۰۰	۲,۶۸۲	۱/۷	۱,۵۴۷	غزنی	۲۴
۶۰۴	۱/۲	۴۹۹	-	-	-	۶۲۵	۲/۳	۲۷۷	ننگرهار	۲۵
۷۴۳	۱/۴	۵۳۱	۳۱	۲/۱	۱۵	۹۸۷	۲/۳	۴۲۵	لغمان	۲۶
۱۹	۱/۸	۱۱	-	-	-	۹۹	۲/۴	۴۱	کنر	۲۷
-	-	-	-	-	-	۳۹۰	۲	۱۹۵	نورستان	۲۸
۱,۶۳۸	۱/۹	۸۵۳	-	-	-	۲۴۰	۱/۵	۱۶۰	کندهار	۲۹
۳,۶۲۰	۱/۹	۱,۸۸۸	-	-	-	۲۴۱	۱	۲۴۱	هلمند	۳۰
۰	۰/۰	۴۱	-	-	-	۲,۵۴۴	۲	۱,۲۵۷	زابل	۳۱
۱۰۰	۲	۵۰	۵	۲/۵	۲	۱۲	۲/۴	۵	نیمروز	۳۲
۶,۰۳۶	۱/۸	۳,۴۲۰	۱۹۷	۱/۹	۱۰۴	۴,۵۲۴	۱/۸	۲,۵۵۳	ارزگان	۳۳
۱۵۴	۱/۸	۸۴	۱۴۴	۱/۲	۱۲۳	۲۴۷	۱/۸	۱۳۸	دایکندی	۳۴
۳۹,۲۴۵	۱/۷	۲۲,۵۰۰	۳۸,۵۳۱	۱/۰	۳۶,۷۷۵	۴۷,۲۲۸	۱/۸	۲۵,۶۸۴	مجموع کل ولایات	

امراض و آفات

آفات و امراض کشاورزی مشکل عمده ای است که همیشه دامن گیر زراعت افغانستان بوده و هر ساله مقدار قابل ملاحظه تولیدات کشاورزی توسط آن از بین می رود.

آفات طبیعی که عموماً شامل خشکسالی، سیل، ملخ، سردی هوا (Frost) و تگرگ می باشد و مناطق زیر کشت را با خسارت مواجه نموده و هر ساله سبب کاهش چشمگیر در محصولات کشاورزی افغانستان می گردد. این در حالی است که شیوع انواع مختلف امراض نیز موجب از بین رفتن تولیدات و محصولات کشاورزی می گردد.

گزارشات ادارات زراعت ولایات حاکی از آن است که در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۳ در افغانستان حدود ۱۱۱ هزار هکتار زمین های آبی و ۵۴ هزار هکتار زمین های دیم به دلیل سیل از بین رفته است. همچنان امراض کشاورزی مانند انواع سرخی، زردی، سیاهک، سن گندم، ملخ، کنه های گیاهی، شپشک های گیاهی، شپشک مومی سیب، آفت پراونه دُم قهوه ای، قرغنه (انتراکنوس)، کرم های ریشه خور، کرم های قطع کننده، کرم های مغز خوار سیب، کرم انار، تریپس پیاز نیز در سال ۱۴۰۳ شیوع نموده که سبب کاهش محصولات کشاورزی در افغانستان گردیده است.

مناطق آسیب دیده ناشی از سیلاب ها به تفکیک هر ولایت در سال ۱۴۰۳ (هکتار)

«مناطق تخریب شده بدلیل سیلاب های اردیبهشت ماه ۱۴۰۳»

ردیف	ولایت	زمین های از بین رفته کشت آبی	زمین های از بین رفته کشت دیم	زمین های از بین رفته کشت گندم
۱	فاریاب	۸,۶۴۳	۳,۸۰۳	۲۸۵
۲	جوزجان	۹۱	۱۶۷	۱۵۲
۳	سرپل	۲,۳۳۵	۳۰۵	۵۴۲
۴	بلخ	۷۷۱	۲۴۰	۱,۸۹۰
۵	سمنگان	۱,۵۳۰	۱۷۰	۸۰۰
۶	بغلان	۱۵,۷۸۵	۲,۴۵۳	۷,۴۵۳
۷	کندز	۹۱۵	۱۲۰	۷۲۵
۸	تخار	۱,۱۵۹	۱,۷۳۹	۲,۱۷۳
۹	بدخشان	۱,۱۸۱	۲,۱۶۸	۱,۶۷۴
۱۰	هرات	۳۴,۶۶۳	۳۷,۴۰۶	۰
۱۱	فراه	۱,۷۶۲	۰	۲۰۰
۱۲	بادغیس	۱۷,۸۵۴	۱,۱۶۵	۱,۱۲۴
۱۳	غور	۵,۴۰۰	۵۶۷	۵,۹۶۷
۱۴	یامیان	۱۵۶	۰	۰
۱۵	کابل	۹۹	۱	۲۳
۱۶	پروان	۳۲۹	۵	۱۸۴
۱۷	پنجشیر	۱۲	۰	۹
۱۸	کاپیسا	۱۷۰	۱۲	۹۸
۱۹	لورگر	۲۴۲	۴۵	۸۵
۲۰	وردک	۳۳۰	۶۰	۱۲۰
۲۱	پکتیا	۸۹۰	۵۱۷	۱,۱۵۰
۲۲	پکتیکا	۴۲۰	۶۴	۳۵۵
۲۳	خوست	۲۰	۲۷	۱۲
۲۴	غزنی	۱۸۴	۳۴	۸۴
۲۵	ننګرهار	۲,۰۸۹	۲۰	۰
۲۶	لغمان	۲۰۰	۱۹	۶۶
۲۷	کنر	۶۲	۴۶	۶۵
۲۸	نورستان	۵۹	۲۵۰	۹
۲۹	کندهار	۶,۰۲۴	۱,۷۵۱	۳,۰۱۲
۳۰	هلمند	۲,۸۰۰	۲۹۵	۷,۳۷۴
۳۱	زابل	۱,۳۴۲	۶۳۸	۵۷۹
۳۲	نیمروز	۱,۳۵۰	۰	۱,۰۰۰
۳۳	ارزگان	۲,۳۵۴	۰	۲۴۱
۳۴	دایکندی	۵۶۹	۲۳۲	۴۷۶
جمع کل ولایات		۱۱۱,۷۹۰	۵۴,۳۱۹	۳۷,۹۲۷

خلاصه وضعیت بخش کشاورزی و تولید کالاهای اساسی افغانستان در سال ۱۴۰۲

افغانستان کشوری زراعت پیشه بوده که گیاهان مختلف در دسته بندی های گوناگون شامل غلات، میوه و سبزیجات، صیفی جات، گیاهان طبی و صنعتی در آن کشت می گردد. که علاوه بر اینکه مصارف غذایی، کشاورزان را تامین می نماید بر رشد اقتصادی آنان نیز اثر گذار می باشد. بطوریکه زراعت افغانستان در سال ۱۴۰۲ در حدود ۳۳/۷ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) افغانستان را تشکیل داده است.

وضعیت اقلیمی افغانستان از ۱۴۰۰ الی اواخر سال ۱۴۰۱ بدلیل افزایش درجه حرارت، کمبود آب و خشکسالی، بارندگی های بی موقع و وقوع سیلاب تاثیری مخربی بر کشاورزی این کشور بر جای گذاشت. اما در سال ۱۴۰۲ نسبت به دو سال قبل تا حدودی بهتر گزارش داده شده است. از سوی دیگر وضعیت دامداری نیز بدلیل خشکسالی و نبود علفزار با مشکلات مواجه بوده است. طبق ارقام به دست آمده مجموع مناطق زیر کشت در سال ۱۴۰۲ در افغانستان ۲/۸۴ میلیون هکتار بوده که حدود ۲/۰۴ میلیون هکتار آن کشت آبی و ۸۰۴ هزار هکتار آن را کشت دیم تشکیل داده است. مناطق باغداری که شامل درختان میوه و تاکستان می باشد حدود ۲۷۰ هزار هکتار گزارش داده شده است.

تولیدات زراعتی در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با سال ۱۴۰۱ در برخی محصولات کاهش و در مواردی افزایش را نشان می دهد. عواملی مانند تولید بذرهای مخصوص و اصلاح شده و استفاده از کودهای شیمیایی با کیفیت و استاندارد در رشد و افزایش برخی از اقلام زراعتی تاثیرگذار بوده است. بطور مثال بذرهای اصلاح شده گندم، کود اوره و کود دی آمونیوم فسفات (DAP) جهت افزایش تولیدات گندم در سال ۱۴۰۲ از سوی موسسات همکار با وزارت زراعت آبیاری و مالداري در تمام ولایات افغانستان توزیع گردید.

غلات در سال ۱۴۰۲

غلات عمده در افغانستان شامل گندم، برنج، ذرت و جو بوده و از اهمیت، ارزش غذایی بالا و جایگاه ویژه ای برای مردم و مسئولین این کشور برخوردار می باشند.

ارزن نیز از غلاتی بوده که در افغانستان کشت گردیده اما مناطق زیر کشت و تولید آن اندک می باشد.

گندم و برنج در مقایسه با سایر غلات دارای اهمیت غذایی بیشتری بوده و همین دلیل مناطق زیر کشت وسیع تری را به خود اختصاص داده و تولیدات بیشتری دارند.

ذرت در افغانستان استفاده دوگانه داشته و به منظور استفاده برای مواد غذایی انسانی و هم دامی کشت می گردد. اما ارزن و جو بیشتر برای استفاده دام و طیور بوده و فقط به همین منظور کشت می گردد.

دسته بندی مناطق زیر کشت غلات در سال ۱۴۰۲

طبق ارقام بدست آمده مناطق زیر کشت غلات در سال ۱۴۰۲ در حدود ۲/۳۴ میلیون هکتار بوده که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ حدود ۶/۶ درصد افزایش داشته که این افزایش ناشی از موجودیت آب در مناطق زیر کشت بخصوص کشت گندم آبی گزارش شده است.

تولید غلات در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با سال ۱۴۰۱ نشان می دهد که مجموع تولید غلات در سال ۱۴۰۲ حدود ۵/۲ میلیون متریک تن بوده که در مقایسه با سال گذشته ۱۱/۵ درصد افزایش داشته است.

نیاز به غلات در افغانستان شامل مصارف غذایی، مصارف بذری، تغذیه غیر انسانی (دام و طیور و...) و ضایعات هنگام برداشت محصول می باشد که در حدود ۸۱/۷ میلیون متریک تن برآورد شده است که مقدار ۵/۲ میلیون متریک تن آن در داخل افغانستان تولید شده و مقدار ۲/۶ میلیون متریک تن کمبود از خارج افغانستان تامین می گردد.

برای شرح بیشتر به جدول زیر مراجعه شود:

جدول تراز غلات در افغانستان به تفکیک نوع در سال ۱۴۰۲

غلات	نیازمندی (هزار متریک تن)					تولیدات داخلی (هزار متریک تن)	مازاد/کمبود (هزار متریک تن)
	مواد غذایی	بذر	تغذیه غیر انسانی	ضایعات	مجموع		
گندم	۵,۶۶۲	۳۰۶	—	۶۵۳	۶,۶۲۱	۴,۳۵۱	-۲,۲۷۰
برنج	۶۴۷	۱۴	—	۲۸	۶۸۸	۴۰۰	-۲۸۹
ذرت	۷۰	۲۰	۲۳۲	۵۴	۳۷۷	۳۶۳	-۱۴
جو	۳۵	۱۱	۶۴	۱۴	۱۲۳	۹۰	-۳۳
ارزن و کال	—	—	۸/۷	—	۸/۷	۲/۳	-۶/۴
مجموع غلات	۶۴۱۴	۳۵۱	۳۰۵	۷۴۹	۷۸۱۸	۵۲۰۶	-۲۶۱۲

گندم:

گندم از گیاهانی با ارزش و اهمیت غذایی بالا در افغانستان بوده که مناطق زیر کشت وسیعی را در مقایسه با سایر گیاهان احتواء نموده و تقریباً در تمام نقاط افغانستان کشت شده و مورد استفاده قرار می گیرد. کشت این گیاه به شکل آبی و دیمی بوده و از مهر ماه آغاز و الی اوایل فروردین ادامه دارد. مناطق زیر کشت گندم بخصوص کشت دیمی بیشتر وابسته به باران های فصلی بوده به همین منظور به اثر خشکسالی ها و سیل هر ساله زیان دیده که سبب کاهش حاصلات آن می گردد. آفات و امراض نیز بر افزایش این گیاه تاثیر منفی داشته و سبب کاهش محصول آن می گردد.

ارقام و اطلاعات تهیه شده نشان می دهد که مناطق زیر کشت مجموع (آبی و دیم) در سال ۱۴۰۲ حدود ۲/۰۲ میلیون هکتار در افغانستان بوده که در مقایسه با سال گذشته ۱۲ درصد افزایش داشته است. این در حالی است که تولید مجموعی گندم در این سال حدود ۴/۳۵ میلیون متریک تن بوده که در مقایسه با سال گذشته حدود ۱۴ درصد افزایش را نشان می دهد.

افزایش تولیدات داخلی گندم بر رفع نیازمندی در افغانستان تاثیر مستقیم داشته و موجب کاهش مقدار واردات از خارج افغانستان می گردد. به اساس ارقام بدست آمده مقدار ۲/۲۷ میلیون متریک تن در سال ۱۴۰۲ در سطح افغانستان کمبود گندم رونما گردیده است.

برنج:

برنج بعد از گندم در درجه دوم ارزش و اهمیت غذایی افغانستان جا دارد. برنج در سال ۱۴۰۲ در ۱۶ ولایت افغانستان کشت گردیده و بعد از گندم بیشترین مصرف را در افغانستان دارا می باشد. کمبود آب بدلیل خشکسالی در سال ۱۴۰۲ موجب گردیده تا کشت برنج در ۱۶ ولایت افغانستان صورت گیرد، این در حالی است که کشت برنج در سال ۱۴۰۱ در ۱۸ ولایت افغانستان صورت گرفته بود.

مناطق که در سال ۱۴۰۲ زیر کشت برنج قرار گرفته است حدود ۱۲۹ هزار هکتار در افغانستان برآورد گردیده که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ کمتر از یک درصد کاهش داشته است.

از سوی دیگر تولید برنج در سال ۱۴۰۲ حدود ۴۰۰ هزار متریک تن بوده که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ اندکی افزایش را نشان می دهد. با در نظر داشت تولیدات داخلی و نیازمندی افغانستان به برنج، در سال ۱۴۰۲ این کشور ۲۸۹ هزار متریک تن کمبود برنج داشته است.

در سال ۱۴۰۲ بیشترین مناطق زیر کشت و تولید برنج در ولایات کندز، تخار، بغلان، ننگرهار و کمترین آن در ولایات سر پل و بادغیس گزارش داده شده است، قابل یادآور است که در ولایات غور و دایکندی کشت و تولید برنج در سال ۱۴۰۲ صورت نگرفته است.

ذرت و جو:

ذرت و جو نیز از گیاهانی بوده که شامل گروه غلات می باشد و در افغانستان کشت، وارد و مورد استفاده قرار می گیرد. این دو گیاه معمولاً مورد استفاده حیوانات قرار می گیرند.

ذرت در سال ۱۴۰۲ در تعداد زیادی از ولایات افغانستان زیر کشت قرار گرفته است. ارقام بدست آمده نشان می دهد که مناطق زیر کشت ذرت در افغانستان در سال ۱۴۰۲ حدود ۱۲۷ هزار هکتار برآورد گردیده است. این در حالی است که تولید ذرت در سال متذکره حدود ۳۶۳ هزار

متریک تن بوده است. قابل یاد آوریست که ولایات هلمند و ننگرهار در مقایسه با سایر ولایات دارای بیشترین مناطق زیر کشت و تولید ذرت می باشند.

جو نیز از غلاتی بوده که بیشتر به منظور غذای دام و طیور کشت و مورد استفاده قرار می گیرد. مناطق زیر کشت این غله به شکل آبی و دیم می باشد. ارقام بدست آمده نشان می دهد که مناطق زیر کشت جو در سال ۱۴۰۲ حدود ۶۶ هزار هکتار و تولید آن ۹۰ هزار متریک تن بوده است. فاریاب و جوزجان ولایاتی اند که بیشترین مناطق و تولید جو را در مقایسه سایر ولایات در سال ۱۴۰۲ دارا می باشند.

ارزن و گال نیز در سال ۱۴۰۲ در برخی ولایات افغانستان کشت گردیده که مقدار آن اندک می باشند. ارقام نشان می دهد که در سال ۱۴۰۲ مناطق زیر کشت ارزن ۱۲۷۱ هکتار و تولید آن ۱۸۸۹ متریک تن و همچنان مناطق زیر کشت گال در افغانستان ۲۹۵ هکتار و تولید آن ۴۱۸ متریک تن می باشد.

میوه ها و خشکبار

میوه ها در افغانستان گیاهان دایمی بوده که اکثراً به شکل باغ موجود می باشد اما تعدادی به شکل جنگلی نیز بوده است. باغات میوه در اکثر ولایات به شکل محلی و ابتدایی بوده اما در برخی ولایات به شکل استاندارد نیز احداث گردیده اند. این گیاهان هر ساله توسط آفات و امراض گوناگون با تهدید مواجه بوده که علاوه بر اینها برخی عوامل جوی مانند سردی (Frost) و تگرگ بیشترین صدمه را به میوه ها وارد نموده و باعث کاهش قابل ملاحظه تولیدات آن می گردد.

حدود ۲۵ نوع میوه در افغانستان کشت مورد استفاده قرار گرفته که اکثراً به منظور استفاده داخلی می باشد. این در حالی است که تعداد از آنها مانند بادام، انگور، سیب، انار، آلو، پسته و جلعوزه از میوه هایی است که ارزش اقتصادی خوب داشته بر علاوه مصارف داخلی مقدار قابل ملاحظه ای به خارج از افغانستان نیز صادر می گردد.

وضعیت تولیدات و برداشت میوه در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با سال گذشته در افغانستان خوب بوده و در برخی از اقلام میوه مانند: بادام، انار، انگور، انجیر و گردو در مقایسه با سال ۱۴۰۱ افزایش چشمگیری رونما گردیده است.

ارقام و اطلاعات بدست آمده نشان می دهد که مناطق زیر کشت میوه های باغی در سال ۱۴۰۲ در افغانستان در حدود ۲۷۰ هزار هکتار برآورد شده است. شایان ذکر است که برای برآورد مناطق زیر کشت میوه های جنگلی (پسته و جلغوزه) بررسی صورت نگرفته و ارقام دقیق در اختیار قرار ندارد.

سبزی و صیفی جات

یکی از دیگر دسته بندی گیاهان را سبزی و صیفی جات به خود اختصاص داده که توسط کشاورزان کشت و تولید می گردد. بیش از ۲۰ نوع سبزی و صیفی جات در افغانستان زیر کشت قرار گرفته است.

سبزی و صیفی جات بیشتر به منظور استفاده داخلی بوده اما برخی از اقلام مانند سیب زمینی، پیاز، خیار، گوجه فرنگی، فلفل و خربزه دارای ارزش اقتصادی نیز بوده و مقدار قابل ملاحظه ای به خارج از افغانستان صادر می گردد.

مناطق زیر کشت سبزی و صیفی جات در افغانستان در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با سال ۱۴۰۱ افزایش چشمگیری داشته است. هندوانه، پیاز و سیب زمینی از جمله اقلامی اند که مناطق زیر کشت آنها در مقایسه با سال ۱۴۰۱ در افغانستان افزایش خوبی داشته است.

ارقام بدست آمده نشان می دهد که مناطق زیر کشت سبزی و صیفی جات در سال ۱۴۰۲ حدود ۳۲۵ هزار هکتار برآورد شده که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ حدود ۹ درصد افزایش را نشان می دهد. قابل یادآوریست در برخی از ولایات افغانستان آفات و امراضی از قبیل آفت مگس خربزه، تریپس پیاز، کرم های قطع کننده، کرم های ریشه خوار، قارچ ها و باکتری ها، کنه های نباتی، بلایت سیب زمینی و کرم میوه خوار گوجه فرنگی در سال ۱۴۰۲ مناطق زیر کشت سبزی و صیفی جات را با خساراتی مواجه نموده و سبب کاهش محصولات در بعضی از ولایات گردیده است.

تولید و برداشت سبزی و صیفی جات با اینکه به اثر شیوع امراض و آفات در سال ۱۴۰۲ متضرر گردیده است، اما در مجموع در مقایسه با سال ۱۴۰۱ خوب گزارش شده است. هندوانه، پیاز، گوجه فرنگی، بادنجان، خیار، ترائی (لوف) و فلفل از جمله سبزی و صیفی جاتی است که تولیدات آنها در مقایسه با سال گذشته افزایش قابل ملاحظه ای داشته است.

گیاهان صنعتی و دارویی

گیاهان صنعتی و دارویی از دسته بندی های دیگر گیاهی بوده که کشت و استفاده آن در افغانستان مروج می باشد. این گیاهان بیشتر به منظور درآمد اقتصادی کشت و استفاده شده و به همین دلیل بازارهای خوب در خارج افغانستان دارند و عواید خوبی از این مسیر وارد افغانستان می گردد.

حدود ۱۳ نوع گیاه صنعتی و طبی که شامل زعفران، پنبه، کتان، کنجد، نیشکر، چغندر، آفتابگردان، کانولا، زیره، جوانی، بادیان، سویابین و آنگوزه می باشد موجود بوده که تعدادی از آن به شکل وحشی و خود رو و برخی دیگر آنها توسط کشاورزان کشت و مورد استفاده قرار می گیرند.

ارقام و اطلاعات بدست آمده نشان می دهد که مناطق زیر کشت گیاهان صنعتی و طبی در سال ۱۴۰۲ در افغانستان حدود ۲۳۱ هزار هکتار بوده که در مقایسه با سال ۱۴۰۱ حدود ۳۲ درصد کاهش را نشان می دهد.

کاهش متذکره ناشی از کاهش مناطق زیر کشت آنگوزه و کنجد بوده که به دلیل خشکسالی سال های گذشته صورت گرفته است. این در حالی است که مناطق زیر کشت پنبه افزایش قابل ملاحظه ای را در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با سال ۱۴۰۱ دارا می باشد.

تولید و برداشت گیاهان صنعتی و طبی در سال ۱۴۰۲ در مقایسه سال ۱۴۰۱ خوب گزارش شده است. با وجود کاهش مناطق زیر کشت آنگوزه برخلاف آن تولیدات آن افزایش قابل ملاحظه را نشان می دهد. این در حالی است که تولیدات پنبه و زیره نیز در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با سال ۱۴۰۱ افزایش چشمگیری نموده است.

حبوبات

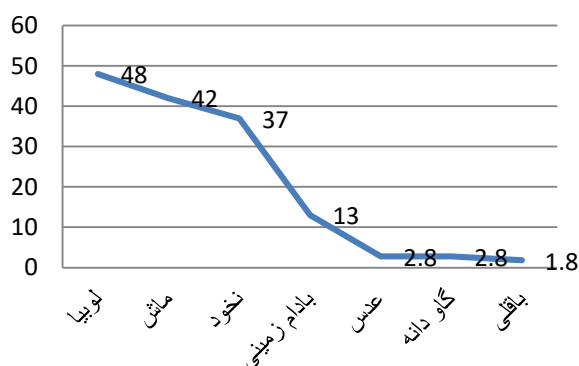
یکی از گروههای گیاهی حبوبات بوده که در افغانستان کشت و مورد استفاده قرار می گیرد. لوبیا، نخود، ماش، بادام زمینی، گاو دانه، باقلی و عدس شامل این گیاهان بوده که عموماً به منظور استفاده داخلی کشت می گردند. این در حالی است که برخی از حبوبات مانند لوبیا، ماش و بادام زمینی، بازار خوبی در خارج از افغانستان نیز داشته و مقدار قابل ملاحظه ای به خارج از افغانستان صادر می گردد، که عواید خوبی برای افغانستان دارد.

گیاهان متذکره عموماً به شکل آبی کشت گردیده و صرفاً نخود به شکل آبی و دیمی کشت می گردد. این گیاه در اکثر ولایات زیر کشت قرار گرفته و مانند سایر نباتات توسط آفات و امراض متضرر گردیده که هر ساله مقداری از محصولات آن از بین می رود.

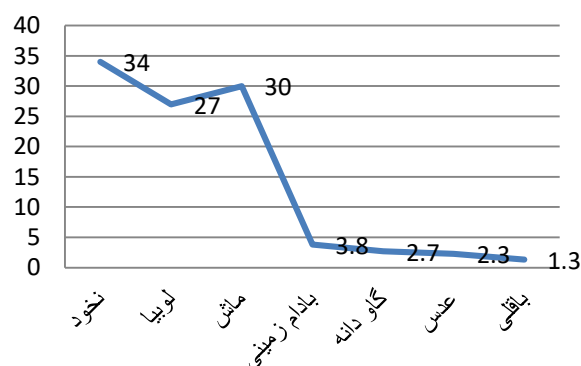
ارقام و اطلاعات تهیه شده نشان می دهد که مناطق زیر کشت حبوبات در سال ۱۴۰۲ حدود ۹۱ هزار هکتار در افغانستان برآورد شده بود که در مقایسه با سال گذشته اندکی افزایش را نشان می دهد. این در حالی است مناطق زیر کشت تعدادی از حبوبات کاهش و تعداد دیگری افزایش را دارا می باشند.

تولیدات حبوبات نیز در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با سال ۱۴۰۱ خوب بوده و اندکی افزایش را نشان می دهد. ارقام و اطلاعات تهیه شده نشان می دهد که در سال ۱۴۰۲ تولید لوبیا، ماش، عدس، باقلی و بادام زمینی در افغانستان در مقایسه سال ۱۴۰۱ افزایش نموده است. این در حالی است که تولید نخود و گاو دانه کاهش را دارا می باشد.

مناطق زیر کشت حبوبات در افغانستان در سال ۱۴۰۲ (هزار متریک تن)

مناطق زیر کشت حبوبات در افغانستان در سال ۱۴۰۲ (هزار هکتار)

امراض و آفات

آفات و امراض مشکل عمده ای است که همیشه دامنگیر کشاورزی افغانستان بوده و هر ساله مقدار قابل توجهی از تولیدات کشاورزی را از بین می برد.

آفات طبیعی که عموماً شامل خشکسالی، سیلاب، ملخ، یخبندان (Frost) و تگرگ می باشد مناطق زیر کشت را با خسارت مواجه نموده و هر ساله سبب کاهش مقدار قابل ملاحظه ای تولیدات کشاورزی در افغانستان می گردد.

از سوی دیگر شیوع انواع مختلف امراض نیز مناطق زیر کشت را مورد حمله قرار داده و سبب از بین رفتن تولیدات زراعتی می گردد.

به اساس ارقام و اطلاعات بدست آمده حدود ۷۲ هزار هکتار زمین های زراعتی در سال ۱۴۰۲ در افغانستان در سیلاب، سردی و تگرگ کاملاً از بین رفته و حدود ۸۰ هزار هکتار تا حدودی خسارت دیده است. این در حالی است که حدود ۶ هزار هکتار باغ ها و تاکستان ها کاملاً از بین رفته و ۳۲ هزار هکتار تا حدودی دچار خسارت گردیده است.

همچنان طبق گزارش های ادارات زراعت ولایات و کشاورزان افغانستان شیوع امراض زراعتی عمده مانند سرخی و زردی گندم (بیماری زنگ گندم)، سیاهک، کفشک، ملخ، کنه های نباتی، شپشک های نباتی، شپشک مومی سیب، افت پراونه دُم قهوه ای، قرغنه (انتراکنوس)، کرم های ریشه خوار، کرم های قطع کننده، کرم های مغز خوار سیب، کرم انار، تریپس پیاز می باشد.

باید خاطر نشان نمود که حدود ۲۳۲ هزار هکتار مناطق زیر کشت گندم آبی و ۴۶۴ هزار هکتار مناطق زیر کشت گندم دیمی به در افغانستان به دلیل آفات و امراض تا حدودی با خسارت مواجه گردیده است.

ملاحظات:

- اگرچه بخش کشاورزی بعنوان موتور محرک اقتصاد افغانستان، سهم بالایی در GDP افغانستان (بطور میانگین بالاتر از ۳۰ درصد در سالهای اخیر) داشته است و همچنین اقلام اصلی و عمده صادراتی افغانستان به جهان نیز مربوط به این بخش می باشد، اما این بخش در سالهای اخیر با چالش ها و بحران هایی همراه بوده است.
- کمبود بارندگی در سالهای اخیر و ورود افغانستان به خشکسالی از سال ۱۴۰۲، یکی از بحران های اصلی بخش کشاورزی افغانستان است که وضعیت امنیت غذایی در این کشور را با تهدید جدی مواجه نموده است.
- عدم بهره برداری از کشاورزی مدرن و هوشمند، کشت سنتی و غیرمکانیزه و عدم آشنایی کشاورزان با روشهای جدید آبیاری و استفاده بیش از حد از روش آبیاری غرق آبی، یکی از چالش های اصلی و مشکلات بخش کشاورزی افغانستان است که به مسأله کمبود منابع آب در سالهای اخیر دامن زده است.
- بطوریکه در گزارش نیز مشهود است، تولیدات بخش کشاورزی افغانستان به ویژه در حوزه کالاهای اساسی چون غلات (گندم، برنج، ذرت و جو)، پاسخگوی مصرف و نیاز داخلی نبوده و در این کالاها ناترازی وجود دارد. تنها در کالای استراتژیک گندم، افغانستان در سال ۱۴۰۳ با دو میلیون تن کمبود مواجه بوده است.

منابع و مآخذ:

- وزارت صنعت و تجارت افغانستان.
- وزارت زراعت، آبیاری و مالداري افغانستان (وزارت کشاورزی).
- اداره ملی احصائیه و معلومات افغانستان (اداره آمار).
- اتاق تجارت و سرمایه گذاری افغانستان.
- اتاق صنایع و معادن افغانستان.
- اتاق تولیدات زراعت و مالداري افغانستان (اتاق کشاورزی) .